

Predgovor

Dosadašnji kulturno-civilizacijski, socijalno-ekonomski i tehničko-tehnološki razvoj doveo je čoveka u veliku defanzivu, s obzirom da je on počeo da „melje“, sve pred sobom, uključujući i neke važne ciljeve društva, a naročito njegovu socio-psihičku stabilnost, čime je čovekov život doveden do samog apsurada.

Savremena civilizacija tržišne privrede (kapitalizma) bazirana je na enormnoj potrošnji energije i prirodnih resursa i stvaranjem zagađenja koje ne samo što zabrinjava, nego, udruženo sa klimatskim promenama, vodi u neizvesnost. Na kraju će se čovečanstvo naći pred nedostatkom energije i sa velikom zagađenošću. To su razlozi da se ovde bavimo socijalnom ekologijom umesto samo ekologijom, s obzirom da su rešenja upravo u tom području ljudskog delovanja.

Savremeni čovek, ako bi tako ostalo, ne bi bio više u stanju da daje racionalan odgovor na pitanje o svojem bitku, tj. šta ja to dobijam za svoj mukotran rad. Ta čovekova osnovna dilema prisilila je čoveka da razvitak savremene privrede redefiniše, tako da ga danas karakteriše prelaz sa funkcionalno-pragmatiskog na humano usmereni razvoj, čija je osnovna paradigma tzv. zeleni marketing.

Humano usmereni razvoj privrede otvara pred nama novu navuku, koju mi ovde determinišemo kao socijalna ekologija u uslovima tržišne ekonomije. U tom smislu, mi „zeleni marketing“, determinišemo kao novu poziciju bazičnog marketinga u upravljanju tržišnim poslovanjem, koja se nameće u oblicima primene savremene tehnologije u oblasti inovacije proizvoda, te novu poziciju marketinga-funkcije u preduzeću sa etičkim principima tržišta u nastupajućoj informatičkoj eri novog milenijuma.

U ovoj knjizi će biti izložena nova shvatanja o zahtevima koji se u vezi sa zaštitom čovekove okoline nameću pred kadrove koji deluju u području primenjene ekonomije. Na taj način mi ovde, bez obzira što se naše društvo, u odnosu na razvijena industrijska i post-industrijska društva, našlo na samom dnu bede i siromaštva, reaffirmišemo Fromm-ovu etičko moralnu ideju – imati i biti, kao ključnu kulturno-civilizacijsku paradigmu savremenog čovečanstva. Ako na taj način razumemo mogućnost svojeg opstanka u budućnosti, onda je izvesno da će nam biti moguće da kroz realnu konkurenciju na svetskom tržištu promenimo način života i povećamo nivo životnog standarda, ali da istovremeno očuvamo sve sadržaje i oblike duhovnog razvoja i kvaliteta života.

Mi se, s tim u vezi, zalažemo za tzv. humani kapitalizam umesto za liberalni kapitalizam, na što nas upućuje i prethodna faza tzv. samoupravnog socijalističkog razvoja, kada smo o uslovima života čoveka itekako vodili računa. To znači da nema nikakvih opravdanja da se odričemo pozitivnih dostignuća prethodnog sistema, s time da na njega nadograđujemo nove zahteve koji se nameću fazom humanog razvoja tržišne privrede (kapitalizma).

Istinska humanistička filosofija, koju nam u pomoć priziva Fromm, bilo bi nam svima bolje ako bi čovek imao u vidu sledeća načela savremenog čovečanstva:

□ čovek može dokučiti svoj cilj;